

folkeretligt Indhold, af den preussiske Regering fortolkes paa en Maade, som det fra dansk Side maa hævdes er i stærkeste Modstrid med den gældende Ret, og hvis Virkninger paa Tilstanden i Nordslesvig føles pinlig af hele vort Folk. Efter alt hvad der er overgaaet os i vort Forhold til Tyskland i de senere Aar, er det fuldstændig rigtigt, som den ærede Ordfører for Flertallet sagde forleden, at der er vaagnet en Trang til national Selvhævdelse herhjemme. Denne Trang finder for Øjeblikket sit naturlige Udtryk i den Fordring, at vi nu skulle se at faa Ende paa disse Disharmonier, der ere en Følge af de to Staters forskellige Opfattelse af adskillige vigtige Punkter i den vigtige Traktat, som bestaar imellem os.

Jeg vil kortelig nævne de enkelte Stridspunkter paa dette Omraade og bede den høje Regering have sin Opmærksomhed henvendt paa hver af dem især. Det falder mig let at gøre dette, fordi man nu har Professor Matzens udmærkede Bog om det nordslesvigske Optantspørgsmaal at henholde sig til.

Der er for det første Bestemmelsen i Wienerfredens Artikel 19, sidste Stykke: „Indfødsretten saavel i Kongeriget Danmark som i Hertugdømmerne bevares for alle de Personer, der besidde den ved Tidspunktet for Udvekslingen af Ratifikationerne af nærværende Traktat“. Denne Bestemmelse er af danske Domstole altid bleven fortolket saaledes, at Personer, der ere fødte i de afstaaede Hertugdømmer før 16. November 1864 og saaledes ikke alene have Indfødsret i Hertugdømmerne, men ogsaa have bevaret den her i Kongeriget, af den Grund ikke kunne udvises her fra Danmark. Derimod have de preussiske Domstole i Hertugdømmerne gentagne Gange hævdet den modsatte Opfattelse. Ifølge disse Domstoles Kendelse sikrer den Indfødsret i Hertugdømmerne, som ifølge Wienerfreden er bevaret for alle dem, der havde den før den 16. November 1864, ikke disse Personer imod Udvisning af Hertugdømmerne. Det er jo en ganske uholdbar Tilstand, at Domstolene paa hver Side af Grænsen skulle kunne fælde Domme, der bero paa saa grundforskellige Opfattelser af et og samme Retsforhold. Det maa for os Danske staa som helt ufatteligt, at preussiske Domstole skulde kunne omkalfatre et saa specielt dansk statsretligt Begreb som Indfødsretten efter Løven af 1776, saa at dette mister sit allervæsentligste Indhold. Dette nævnte Hovedpunkt maa nødvendigvis efter

vor Opfattelse blive Genstand for eventuelle Forhandlinger mellem de to Regeringer.

Det næste omstridte Punkt er Spørgsmaalet om den rette Form for de saakaldte Optioner. Derved forstaaer man de Retshandlinger, hvorved mange Personer i Slesvig i de første 6 Aar efter Wienerfreden sikrede sig Bevarelsen af deres danske Undersaatsforhold i Henhold til Fredstraktatens Artikel 19. I Spørgsmaalet om Gyldigheden af disse Optioner har den preussiske Regering i Aarenes Løb eller rettere sagt i de sidste Aar foretaget en mærkelig Svingning, som har bragt den største Usikkerhed ind i en Mængde Optantvæsenet vedrørende Retsforhold. Det Hovedstykke i § 19, der omhandler Optantforholdet, lyder saaledes: „De Undersaatter, som høre hjemme i de ved denne Traktat afstaaede Landomraader, have fuld Frihed til i Løbet af 6 Aar, at regne fra den Dag, da Ratifikationerne udveksles, og efter forudgaaende Anmeldelse til den paagældende Øvrighed, toldfrit at udføre deres Løsøre og at trække sig tilbage til Hans danske Majestæts Stater, i hvilket Tilfælde de bevare deres Egenskab som danske Undersaatter.“

Den preussiske Regering fortolkede oprindeligt — som det fremgaar af den daværende Statssekretær Grev Hatzfeldts Promemoria til den danske Regering af 1. Marts 1883 (den er trykt i paagældende Aargang af Rigsdagstidenden) — denne Bestemmelse saaledes, at en Option kun kunde betragtes som fuldbyrdet, naar Optanten, efter at have afgivet Optionserklæringen, virkelig havde taget fast Bopæl i Danmark. Men ifølge de seneste Fortolkninger af preussiske Domstole — jeg henviser til en Kendelse af Berlins Overforvaltningsret i den saakaldte Bramsenske Sag af 17. Januar 1902 — skal nu allerede et blot midlertidigt Ophold i Danmark, som har sluttet sig umiddelbart til Optionserklæringen — maaske blot paa en Rejse, maaske endog blot paa Gennemrejse — være tilstrækkelig til at fuldbyrde Optionen. Denne den preussiske Regerings forandrede Opfattelse af Optantforholdet har som bekendt ligget til Grund for det saakaldte Optantlaveri, hvorved der i Løbet af de 2—3 sidste Aar er blevet produceret 1,500 à 2,000 ny Optanter i Nordslesvig. Et saadant Antal Personer ere bleve erklærede for danske Undersaatter, efter at de i 30—40 Aar have regnet sig selv for at være og af preussiske Myndigheder ere bleve behandlere som preussiske Undersaatter, der